

Cap al 1880, el comte de Peralada N'Antoni de Rocaberti —home cultíssim i penúltim descendent d'una de les famílies més nobles de l'Empordà, un membre de la qual morí en la conquesta de Mallorca—, entre moltes altres obres meritòries que portà a cap, fundà en una de les dependències del seu castell de Peralada, una Escola de Música en la que gratuïtament es podia aprendre a tocar qualsevol instrument. Gràcies a aquesta escola, es formà una magnífica escolania, —que causà l'admiració del poeta Mossén Cinto en una visita que va fer a l'esmentada vila— a més d'una banda de música que recorria diàriament els carrers i també un parell de cobles. Per donar idea de la magnitud que assolí l'Escola de Música de Peralada, només hi ha que dir que en la majoria de cases de la població hi havia algun instrument i que a conseqüència de les vicissituds per les que passà el palau a l'extingir-se la família Rocaberti, es van mal vendre dos carros curulls d'instruments de música.

El prosista empordanès Josep Pla en la sisena sèrie de "Coses vistes" dedica els següents admirables paragrafs a la memòria de la cobla La Principal de Peralada: "La cobla de Peralada era, llavors, el millor conjunt i, dins del destartament general, una cosa seriosa. Els seus músics sortien, generalment, del benefici que els senyors comtes de Peralada crearen en aquella població per ensenyar la música. Amb aquest benefici es podia mantenir una petita escola que era freqüentada pels nois de la població i de la rodalia. Entre aquests alumnes, el poder arribar a tocar a la cobla era un estímul constant. Els que despuntaven més passaven a l'orquestra de reserva. Els que arribaven a "La Principal" tenien dret a tenir un hort, a treballar-lo i a fer-se amb els fruits. En tot temps —quan la cobla no era fora— els músics, amb l'aixada, feinejaven per l'hort. Si plovia o la tramuntana feia xiular les canyes, es posaven a sopluig o en un redós, embocaven l'instrument, feien escales o elaboraven fantasies i assajaven la seva part en les sardanes i balls. Quan arribava l'estiu es posaven un barretet negre lleuger i amb l'instrument a la mà bufaven per envelats i places fins a la caiguda de la fulla.

Tot això, que aparentment no és res, era l'ànima de la cobla de Peralada".

Era efectivament el geni de la raça, la veu de l'Empordà encarnada en aquells senzills executants colrats pel sol i la tramuntana, que alternaven el culte de la música amb l'ofici artesà o les feines del camp, la que cantava a través de les interpretacions de la cobla de Peralada amarades del més castís regust camperol.

Del nombrós planter de deixebles sortits de l'escola de Peralada, el que més ha trascendit per les seves inspirades sardanes fou en Josep Serra.

Josép Serra i Bonal va néixer a Peralada el 22 de setembre de l'any 1874 ingresant de menut a l'escola comtal on demostrà una extraordinària i precoç disposició per a la música. Als onze anys va compondre la seva primera sardana, que per ésser la primera obra sortida de l'escola, fou batejada pel comte amb el graciós nom de "El primer